

CAURI VIĻŅIEM

V.Ozola horcogrāfija, G.Ordelovska mūz. apdare

Deja „Cauri viļņiem” veidota, izmantojot tautisko rotaļdeju „Strauja, strauja upe tecēj’”. Patreizējā variantā katra gājiena attiecīgās mūzikas daļā seko pazīstamie latviešu deju soļi – gājiena solis, polka, palčieni, galops. Mierīgais tautas dziesmas panta dziedājums kontrastaini mijās ar straujo piedziedājumu. Līdz ar to strauji mainās arī dejas raksta zīmējumi.

Pirmo reiz dejas „Cauri viļņiem” tika iestudēta 1987. g. oktobrī senioru kolektīvam „Ozolnieki” kā veltījums G.Ordelovska 60 g. Jubilejas autorkoncertam 27. novembrī dzimtajā Jelgavā.

Zonālajos Deju svētkos 1988. g. „Cauri viļņiem” senioru kolektīvi dejoja gan Daugavpilī, gan Valmierā, gan Kuldīgā.

Šo jauno, pārstrādāto dejas „Cauri viļņiem” variantu, vairāk piemērotu vietējai paaudzei, autors izveido 2003. gadā.

Dejas sākumā dejojāji stāv: - četri pāri rokās sadotā virknē – skatuves labās malas priekšējās kulisēs, otri četri pāri – skatuves kreisās malas dibenplāna kulisēs (1.zīm.).

PIRMAIS GĀJIENS

Mūz. 1. daļa, 8. t. Strauja, strauja upe tecēj’.

1. – 8.t. – Dejojāji iznāk virknēs sadotās rokās ar gājiena soli, sākot ar labo kāju, un virzās kā parādīts 1. zīmējumā.

Mūz. 1. daļu atkārt. Nedrīkstēju pāri jāti.

1. – 4.t. – Virzoties pa dejas ceļu, veido kopēju dārziņu (2.zīm.).
5. – 6.t. – Sadotās rokas neatlaižot un dārziņu sašaurinot, ar 5 soļiem dodas uz centru.
7. – 8.t. – Sākot ar kreiso kāju, atkāpjas, - uz katru stūri 2 pāri (3.zīm.).

Mūz. 2. daļa, 4 t. Cauri viļņiem aši, knaši.

1. – 4.t. – Skatuves labās malas dibenplāna stūra divi pāri, sadodot paceltas rokas, veido vārtiņus, un ar polkas soli dodas uz kreisās malas priekšējo stūri. – Pretējā stūra 2 pāri, lienot zem vārtiņiem, mainās vietām (3.zīm.).

Pārējie 4 pāri griežas uz vietas ar polkas soli labo elkoņu satvērienā (3.zīm.).

Mūz. 2. daļu atkārt.

1. – 4.t. – Atkārtojot iepriekšējo 1. – 4. t. darbību, pāri izpilda mainītās lomās, - kuri griežas uz vietas, tagad mainās. Rokas vārtiņiem ceļ skatuves kreisās malas dibenējie pāri.

Mūz. 3. daļa 4 t. x 2 Jūra krāc, jūra šņāc.

1. – 2.t. – Dejojāji kopējā dārziņa, - puiši ar skatu, meitas ar muguru pa dejas ceļu. Izpildot 4 palčiena soļus, sākot ar labo kāju, vienlaicīgi izpilda 4 plaukstu sasitīenus. – Plaukstu sitot, labo roku vēzē vispirms no augšas uz leju, pēc tam – uz augšu, ar kreiso roku – darbība pretējā virzienā. – Šādā plaukstu sasistās deļā arī turpmāk.
3. – 4.t. – Sadodot labās rokas ar paceltām plaukstām vijas satvērienā, partneri ar 4

palēcienu soļiem mainās vietām.

1. – 4.t. – Atkārtojot iepriekšējo 4 takšu darbību, dejojāji atgriežas savās vietās.

Mūz. 2. daļa, 4 t. x 2 Cauri viļņiem aši, knaši.

1. – 4.t. – Dejojāji pa pāriem valša satvērienā ar galopa soli virzās, kā parādīts 4. zīm.
1. – 4.t. – Darbību izpilda mainītās lomās, - tie, kuri iepriekš mainījās pa diagonāli, tagad virzās ½ apli pa dejas ceļu.

OTRAIS GĀJIENS

Mūz. 1. daļa, 8 t. Jāj, brālīti, droši pāri.

1. – 8.t. – Dejojāji ar gājiena soli izpilda viju. Visi sāk ar labo kāju, vispirms sadod labās rokas. Puiši dodas pa dejas ceļu, meitas – pretējā virzienā.
8. takts beigās puiši gar priekšpusi ievad meitas centrā.

Mūz. 1. daļa, 8. t. Apakšā ir baltas smiltis.

1. – 6.t. – Meitas centrā sadod labās rokas zvaigznītē un virzās dejas ceļam pretējā virzienā.
Puiši ārējā dārziņā plaši sadotās rokās virzās pa dejas ceļu (5.zīm.). Puiši apiet vienu apli, meitas – divus.
7. – 8.t. – Meitas, atlaižot sadotās rokas, dodas pie puišiem uz āru. Satiekoties ar savu pāri, sadod paceltas kreisās rokas vijas satvērienā un griežas uz vietas dejas ceļa virzienā (6.zīm.).

Mūz. 2. daļa, 4 t. x 2 Cauri viļņiem aši, knaši.

1. – 4.t. x 2 – Atkārtoti Pirmā gājiena 2. mūzikas daļas darbību, kā parādīts 3. zīmējumā, - 4 pāri mainās caurlienot pa diagonāli, pārējie griežas labo elkoņu satvērienā.

Mūz. 3. daļa 4 t. x 2 Jūra krāc, jūra špāc.

1. – 2.t. – Ar 4 palēcienu soļiem uz vietas kopējā dārziņā, - 4 x sit plaukstas.
3. – 4.t. – Dārziņā sadotās rokās ar 4 palēc. soļiem uz centru.
1. – 2.t. – 4 palēcieni un 4 x plaukstas mazā dārziņa centrā.
3. – 4.t. – Ar 4 palēcieniem atkāpjas atmuguriski uz āru.

Mūz. 2. daļa, 4 t. x 2 Cauri viļņiem aši, knaši.

1. – 2.t. – Pāri valša satvērienā ar 3 galopa soļiem dodas uz centru, + ar palēcieni uz abām kājām pagriežas pret kaimiņu pāra dejojāju, - puiši pagriežas pa kreisi, meitas – pa labi (7.zīm.).
3. – 4.t. – Kustību nepārtraucot ar kaimiņu valša satvērienā ar 3 galopiem + palēciens, - dodas no centra uz āru (8.zīm.).
1. – 2.t. – Satiekoties ar savu pāri, vēlreiz izpilda galopu uz centru.
3. – 4.t. – Satiekoties ar kaimiņu, 2 galopa soļi no centra uz āru. Pēc tam sadotās rokas atlaiž, - puiši, pagriežoties pa kreisi, ar 3 kāju piesitieniem ieiet centrā, meitas no centra uz āru.

TREŠAIS GĀJIENS

Mūz. 1. daļa, 8 t. Uz akmeņa malku cirtu.

1. – 6.t. – Puiši ar skatu dejas ceļam pretējā virzienā uzliek labo roku uz priekšējā pleca,

kreisā roka sānos. Puiši ar gājiena soli, sākot ar labo kāju, virzās pretdejas ceļu.

Meitas ārējā aplī ar gājiena soli - pa dejas ceļu, rokas sānos. (9.zīm.).

7. – 8.t. – Puiši dodas uz āru, pāri satiekas, sadod kreisās paceltas rokas vijas satvērienā, pāri griežas uz vietas (10.zīm.).

Mūz. 1. daļa, 8 t. Lai sildāsī tie ļautiņi.

1. – 4.t. – Dārziņā sadotās rokās dejojāji ar gājiena soli virzās pa dejas ceļu.
5. – 8.t. – Četrās virknītēs sadotās rokās dejojāji virzās kā parādīts 11. zīmējumā un beigās nostājas kā 12. zīmējumā.

Mūz. 2. daļa, 4 t. x 2 Cauri vijņiem aši, knaši.

1. – 2.t. – Ar 2 polkas soļiem pāri mainās caur vārtiņiem, - lien centra pāri (12.zīm.).
3. – 4.t. – Ar diviem polkas soļiem pāri izpilda pusapgriezienu labo elkoņu satvērienā.
1. – 4.t. – Atkārtō iepriekšējo takšu darbību. – 4. taktī četri puiši paliek vidū ar muguru pret centru, četri puiši – stūros ar skatu pret centru (13.zīm.).
Meitas nostājas starp puišiem pa divām katrā skatuves stūrī ar skatu viena pret otru (13.zīm.).

Mūz. 3. daļa 4 t. x 2 Jūra krāc, jūra šņāc.

1. – 2.t. – Stūra meitas, sadodot labās rokas vijas satvērienā, ar 4 palēciena soļiem iet viena otrai garām (13.zīm.).
Puiši ar 4 palēcieniem uz vietas sit 4x plaukstas.
3. – 4.t. – Meitas, satiekoties ar pretīm nākošo kaimiņu meitu, ar 4 palēcieniem apgriežas kreiso roku satvērienā.
Puiši ar 4 palēciena soļiem apgriežas uz vietas pa labi.
1. – 2.t. – Meitas, dodoties atpakaļ uz savu vietu, sadod labās rokas un apgriežas ar savu stūra meitu.
Puiši lec uz vietas, + 4x sit plaukstas.
3. – 4.t. – Ar 4 palēciena soļiem pāris satiekas un nostājas valša satvērienā kā parādīts 14. zīmējumā.

Mūz. 2. daļa, 4 t. x 2 Cauri vijņiem aši, knaši.

1. – 4.t. – Pāri valša satvērienā ar 16 galopa soļiem virzās kā parādīts 14. zīmējumā. – Vadošie pāri, nonākot skatuves pretējā stūrī, sadotās rokas atlaiž un lieliek sānos. Turpinot galopu pa vienam, veido kolonas, - puiši skatuves vidū ar skatu uz malām, meitas – malās ar skatu pret skatuves vidū (15.zīm.).

Mūz. 4. daļa, 8 t. x 2 (Bez dziedāšanas)

- 1.t. – Sākot ar labo kāju, pāra dejojāji ar 3 soļiem mainās vietām, - viens otram garām iet pa kreisi ar labo plecu pa priekšu.
2.t. – Ar trīs soļiem katrs apgriežas pa kreisi.
3. – 4.t. – Darbību turpinot, dejojāji atgriežas savās vietās.
5. – 8.t. – Pāri ar gājiena soli griežas uz vietas labo elkoņu satvērienā un 8. t. beigās nostājas kā parādīts 16. zīm.

1. – 4.t. – Dejojāji, izpildot iepriekšējo 1. – 4. t. darbību, mainās ar blakus pāriem (16.zīm.).
5. – 8.t. – Griežoties pa pāriem labo elkoņu satvērienā, dejojāji 8. t. beigās nostājas kā parādīts 17. zīmējumā, - puīši stāv ik pa diviem diagonāli, meitas – starp viņiem.

Mūz. 2. daļa, 4 t. x 2 Cauri viņiem aši, knaši.

1. – 2.t. – Kaimiņu pāru meitas, sadodot rokas vijas satvērienā, ar diviem polkas soļiem mainās vietām.
Puiši ar 2 polkas soļiem apgriežas uz vietas pa labi (17.zīm.).
3. – 4.t. – Tāpat kā iepriekš meitas, tagad, sadodot labās rokas, ar polku vietām mainās puīši.
Meitas apgriežas uz vietas pa labi.
1. – 4.t. – Atkārtotot iepriekšējo 4 takšu darbību, dejojāji atgriežas savās vietās.

Mūz. 3. daļa 4 t. x 2 Jūra krāc, jūra šņāc.

1. – 2.t. – Ar palēcieniem uz vietas dejojāji 4x sit plaukstas.
3. – 4.t. – Ar 4 palēciena soļiem dejojāji pārgrupējas kā parādīts 18. zīmējumā un izveido 19. zīmējumu.

Mūz. 2. daļa, 4 t. x 4 Cauri viņiem aši, knaši.

1. – 4.t. – Skatuves labajā malā esošo divu pāru puīši pagriežoties pa kreisi, bet meitas pa labi, ar galopa soli dodas uz skatuves kreiso malu. Sekojošie pāri vispirms valša satvērienā virzās līdz skatuves labajai malai, - Tad arī šķiras un dodas uz kreiso malu, kur atkal satiekas ar savu pāri un turpina virzīties uz labo skatuves malu.
Dodoties uz kreiso skatuves malu, priekšējās līnijas meitas virzās ar skatu pret skatītājiem pa vienai, rokas sānos.
Aizmugurējā līnijā virzās pa vienam virzās arī puīši, bet ar muguru pret skatītājiem.
Vidējā līnija virzās pa pāriem valša satvērienā, bet, satiekoties kaimiņu pāru dejojājiem.
Šādu darbību dejojāji turpina 16 taktis (četras reizes atkārtojas „cauri viņiem aši, knaši”), muzikālās frāzes beigās aizdejo skatuves kreisās malas kulisēs.

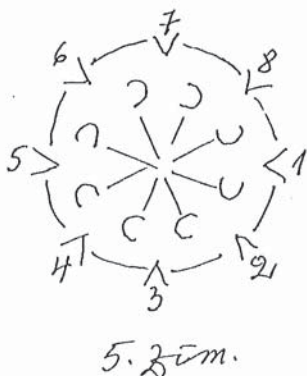
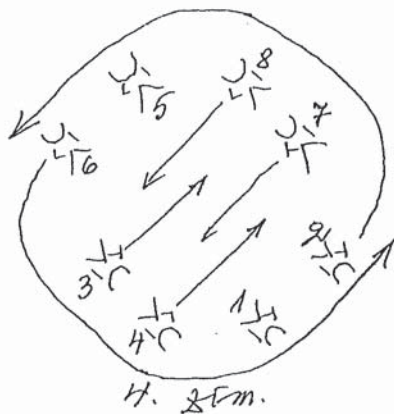
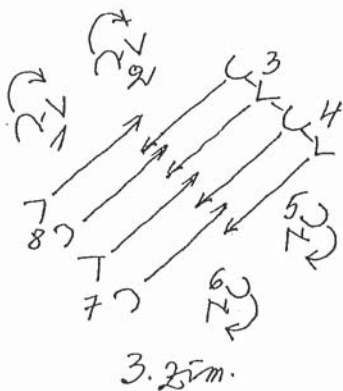
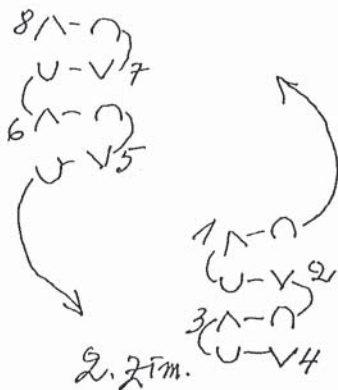
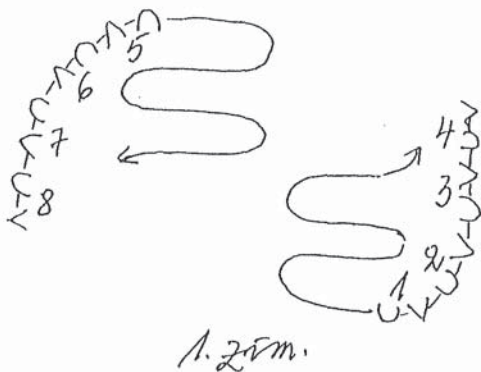
Mūz. 3. daļa 4 t. x 2 Jūra krāc, jūra šņāc.

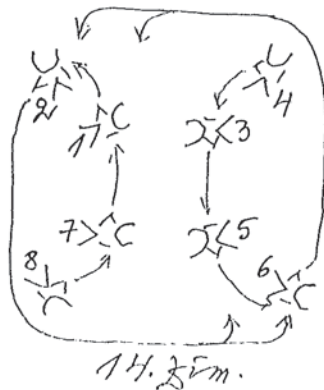
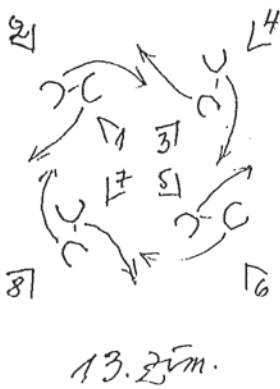
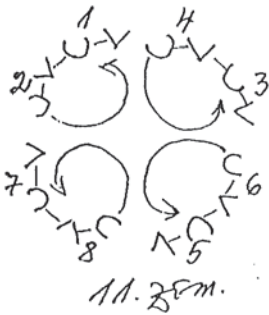
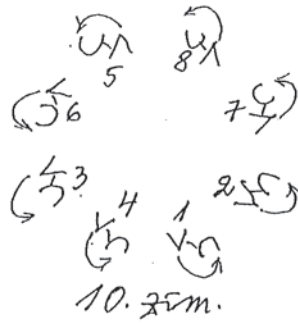
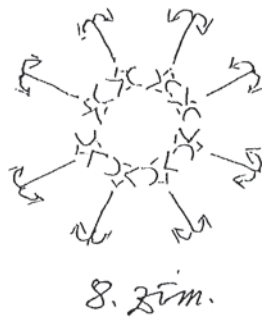
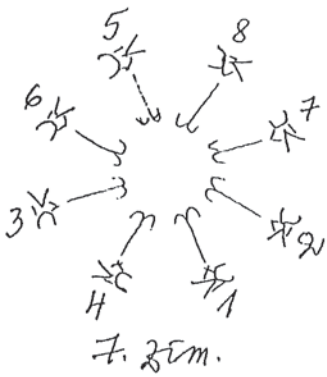
1. – 4.t. – Dejojāji veiclā soli atgriežas uz skatuves. Pie tam meitas ir priekšējā līnijā, puīši – aizmugurē (21.zīm.).
1. – 4.t. – Dejojāji, sešas reizes sitot plaukstas (kā parasti), pavirzās uz priekšplānu. – 4. taktī – visi sparīgi trīs reizes sparīgi piesit kājas.

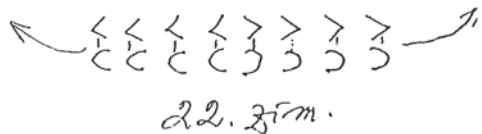
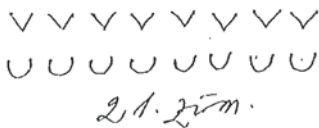
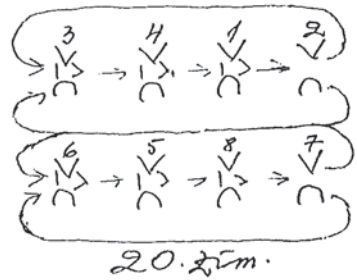
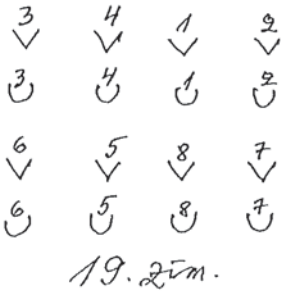
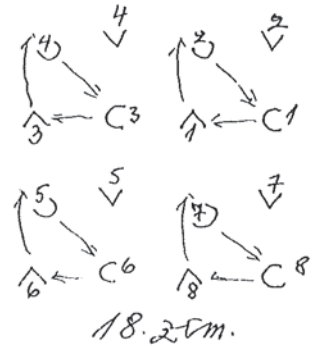
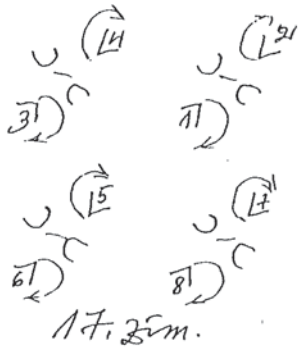
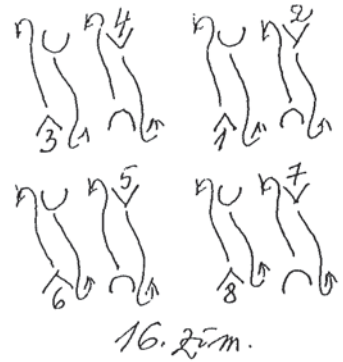
Mūz. 2. daļa, 4 t. x 2 Cauri viņiem aši, knaši.

1. – 4.t. x 2– Dejojāji pa pāriem aizsoļo kulisēs (22.zīm.).
Aizgājieni var izpildīt pēc saviem ieskatiem un apstākļiem.

Dejas Canri vilniem zīmējums

CAURI VIĻNIEM *G. Ozolcārten aprd.*

Ferrets

5/3X ①

1. *strauja strauja upē tecēj', strauja strauja upē tecēj'*
nedrūkstoju pārijāti, nedrūkstoju pārijāti

gar brālīša nandurkimi, gar brālīša nandurkimi.
Baidās maris kmmelinis, baidās maris kmmelinis.

②

③ *cauri rīpīem aši, knaši, lai neņemstam dibenā.*

③

šūna krāc, jūras spēc, jūras rīpni bangojas.

Spēlesāras kārtība:

- 1) ①, ②, ③, ②,
- 2) ①, ②, ③, ②,
- 3) ①, ②, ③, ②,
- 4) ④, ②, ③, ②, ②, ③, ②.